

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2019-704

19.9.2019

KLP Bedriftspensjon AS

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Flytting av pensjonsavtale – lønn - karens – opplysningsplikt – fal. §§ 13-1 a og 19-10.

Forsikrede var omfattet av en innskuddspensjonsordning, som ble flyttet fra et selskap til et annet. Ca. ett år senere varslet forsikrede selskapet om at han hadde blitt ufør. Saken reiste spørsmål om lønnsøkningen og endringen i innskuddssatsene etter flyttingen, ble rammet av karensbestemmelsen. Nemnda bemerket at forsikredes uførhet skyldtes forhold som forelå før avtaleinngåelsen og som forsikrede kjente til. Uførheten inntraff i karensperioden for lønnsøkningen og endring i innskuddssatsene og selskapet kunne påberope karensbestemmelsen. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1960) var adm. dir. i bedriften C. på det tidspunkt bedriften flyttet sin innskuddspensjonsordning fra et selskap (A) til KLP Bedriftspensjon med virkning fra 1.4.15. Det var bl.a. forsikrede som signerte på tilbudsaksepten 16.9.14 og på arbeidsdyktighetserklæringen. Av erklæringen fremgikk at forsikrede var 100 % arbeidsdyktig og hadde en lønn på kr 840 000 i 100 % stilling.

Av tilsendt forsikringsbevis datert 8.6.15 fremgikk at avtalen gjaldt fra 1.4.15 og at forsikringsdekningen var årlig uførepensjon på kr 224 428, samt innskuddsfritak. Selskapet har opplyst at bedriften/forsikrede fra samme dato endret innskuddssatsene fra 5 % til 7 % på inntekt mellom 1G og 6G og fra 8 % til 25 % på inntekt mellom 7G og 12G. Av forsikringsbeviset fremgikk ellers at forsikringsdekninger var basert på at forsikredes lønn i 65 % stilling var kr 780 000.

Mht. begrensninger i dekningen fremgikk av forsikringsbeviset:

Retten til uførepensjon/betalingsfritak (premiefritak/innskuddsfritak) inntreffer ikke dersom du innen 2 år etter innmelding blir Arbeidsufør som følge av sykdom, skade ... som du hadde og må antas å ha kjent til ved innmelding, jf Vilkårene pkt. D2 og DI. Tilsvarende begrensning gjelder ved forhøyelse av uførepensjonen som ikke skyldes generell lønnsforhøyelse hos arbeidsgiver. Toårsfristen gjelder fra den dag pensjonen forhøyes.

Den 26.5.16 varslet forsikrede selskapet om egen uførhet og han oppga i e-post til selskapet at han var diagnostisert med en hjerneskade etter en ulykke. Av innsendt egenerklæring datert 30.5.16 fremgikk at forsikrede ble påkjørt av en bil og oppsøkte lege/sykehus for skaden i januar 2012 (feilskrift for 2013, jf. Nav-dokumenter). Videre fremgikk at han hadde vært 50 % ufør siden 1.7.15.

I forbindelse med saksbehandlingen innhentet selskapet Nav-dokumenter som viste at forsikrede fikk innvilget uføreytelser fra 13.7.16. Av legeerklæring til Nav fremgikk at følgetilstand posttraumatisk etter ulykke 12.1.13 var hoveddiagnosen. I tillegg oppga legen flere bidiagnoser.

Selskapet innhentet videre opplysninger fra selskap A mht. tidligere pensjonsavtale. Av selskap As oversikt over tidligere innmeldt lønn og stillingsprosent fremgikk:

Periode:	Stillingsprosent:	Lønn:
01.01.12-01.10.12	60%	594 000
01.10.12-01.12.12	100 %	985 464
01.12.12-01.04.13	60%	594 000
01.04.13-01.03.14	100 %	985 464
01.03.14-27.10.14	50%	540 000
27.10.14-01.04.15	65%	780 000

I brev datert 12.4.17 innvilget selskapet 50 % uførepensjon basert på de satser som gjaldt før 1.4.15. Selskapet begrunnet sitt standpunkt med at forsikrede var kjent med sin sykdom på flyttetidspunktet, dvs. på det tidspunkt satsene på innskuddene ble endret. Det vises til vilkårenes pkt. D-2 sjette ledd, jf. pkt. D-1.

Klage ble innsendt FinKN 6.4.18.

Forsikrede har i det vesentlige anført at selskapet har beregnet pensjonen på feil grunnlag. Det vises i klagen til at forsikrede på uføretidspunktet hadde en årslønn på kr 1 200 000. Det er også denne inntekten firmaet har betalt innskudd for. Forsikrede anførte videre at bakgrunnen for at hans stillingsprosent hadde variert, skyldtes sykdom. Forsikrede var på flyttetidspunktet ikke kjent med at ulykken senere skulle medføre varig uførhet. Dette ble først klarlagt flere år etter flyttingen.

Selskapet har i det vesentlige anført at forsikredes uførhet skyldtes sykdom som han var kjent med på det tidspunkt avtalen ble flyttet til KLP og at karensbestemmelsen dermed kommer til anvendelse. Selskapet har likevel utbetalt ytelser basert på gammel lønn, dvs. at utbetalingen er den samme som forsikrede ville ha fått om avtalen ikke var blitt flyttet til KLP. At forsikrede på flyttetidspunktet var i den tro at han ikke hadde rett til sykepenger fra Nav, er en rettsvillfarelse som ikke har betydning for vurdering av denne saken. Selskapet har ellers subsidiært anført at forsikrede som representant for firmaet ga uriktige opplysninger da han signerte på tilbudsaksepten. Firmaet opplyste da at forsikrede var 100 % arbeidsdyktig og hadde en lønn på kr 840 000 i 100 % stilling. Dette var uriktig og må anses som brudd på opplysningsplikten etter forsikringsavtalelovens (fal.) § 13-1a. Konsekvensen av de uriktige opplysninger er at forsikrede får ytelser som om flytteavtalen ikke var inngått, dvs. samme ytelser som ved anvendelse av karensbestemmelsen.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder spørsmål om selskapet har sannsynliggjort at karensbestemmelsen kan begrunne avslaget.

Etter forsikringsavtaleloven (fal.) § 19-10 kan selskapene i kollektive livsforsikringer ta inn som vilkår at det ikke svarer for arbeidsuførhet som inntreffer innen to år etter at selskapets ansvar begynte å løpe, og som skyldes sykdom eller lyte som medlemmet hadde på inntredelsestidspunktet, og som det må antas at medlemmet kjente til. Det er lagt til grunn i praksis at det ikke er et vilkår for anvendelsen av en symptomklausul at forsikrede kjente til at sykdommen/lytet ville medføre ervervsuførhet, se for eksempel FSN-4198. Det er heller ikke et vilkår at forsikrede ved inntreden var kjent med diagnosen på lidelsen ved inntreden i ordningen, det er tilstrekkelig at forsikrede på dette tidspunktet var kjent med symptomer eller tegn på sykdommen, jf. FSN-6407.

Vilkårene pkt. D-1 fastsetter at:

Rett til uførepensjon inntre når Medlemmet på grunn av sykdom, skade eller lyte oppstått i medlemstiden, har fått sin inntektsevne varig nedsatt ...

Videre er følgende klausul tatt inn i vilkårene pkt. D-2 sjette ledd:

Retten til uførepensjon inntre ikke når Arbeidsuførheten skyldes sykdom, skade eller lyte som Medlemmet hadde og må antas å ha kjent til ved inntredelse i Risikopensjonsordningen, som innen 2 år deretter medfører Arbeidsuførhet. For forhøyelse av uførepensjon som ikke skyldes generell lønnsforhøyelse hos Foretaket, gjelder tilsvarende bestemmelse. Toårsfristen regnes fra den dag pensjonen blir forhøyet.

Begrensningen i dekningen fremgår også av forsikringsbeviset.

Nemnda legger til grunn at det er enighet om at forsikredes uførhet som inntraff 1.7.15 skyldes forhold som forelå før avtaleetableringen og som forsikrede kjente til. Dette innebærer at forsikrede i utgangspunktet ikke har krav på uføreytelser under avtalen. Bransjepraksis er likevel slik at i den grad forsikrede på flyttetidspunktet var omfattet av en tilsvarende risikodekning, så påberopes ikke karensbestemmelsen i forhold til de ytelser forsikrede allerede hadde opparbeidet etter den gamle avtalen. Dette innebærer i praksis at lønnsøkninger og økninger i innskuddssatsene, ikke gir rett på ytelser dersom uførheten inntre innen to år etter lønnsøkningene.

Etter dette finner nemnda det klart at lønnsøkningen 27.10.14/1.4.15 og endringen i innskuddssatsene 1.4.15, rammes av karensbestemmelsen. Det er etter dette ikke nødvendig for nemnda å vurdere hvilken betydning det eventuelt har at bedriften forsikrede representerte, ga uriktige opplysninger i tilbudsaksepten.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ingrid Sande Kvålen (forbrukerrepresentant).